

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. De Delectationibus morosis, & Desiderijs illicitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Quantum autem huiusmodi prava, & inordinata desideria, noxia sint, si fiant, & habeantur animo deliberato, deducitur ex illis verbis Apostoli 1. Timoth. 6. *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus: nam, qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa, & inutilia, & nociva, que mergunt homines in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes erraverunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis.* Hæc ibi.

QUÆSTIO II.

De Delectationibus morosis, & Desiderijs illicitis.

Delectatio morosa generatim, quid?

8. **A**dvertendum, quod *Delectatio morosa* generatim sit simplex & deliberata complacentia, quam voluntas capit ex cogitatione rei illicitæ sine intentione ipsam in opus deducendi: ut si quis contentus sit solâ Delectatione cogitationis interioris, v. g. complacendo sibi de occisione inimici, aut copulâ carnali absque operis intentione.

Unde sic dicitur?

9. Porro huiusmodi *Delectatio* dicitur *morosa*, non ratione temporis, quo quis ejusmodi cogitationi illicitæ immoratur (potest enim brevissimo tempore peccari per Delectationem morosam, dummodo adsit perfecta advertentia, & consensus voluntatis) sed ratione negligentia, ignavia, & moræ ipsius voluntatis, quæ advertens malitiam suæ cogitationis, nihilominus perseverat morosè in ipsa, ac sibi in ea complacet, cum ipsam expellere deberet.

Desiderium illicitum, quid, &

10. Econtra verò *Desiderium illicitum* est actus, & motus efficax voluntatis, quo appetit, & fertur in objectum prohibitum: id est, quo voluntas vult, ac desiderat actum peccaminosum ipso opere perpetrare, si adesset facultas. Unde *Desiderium illicitum* per hoc differt à Delectatione morosa, quod Delectationes morosæ ferantur in objectum ut aliquo modo præsens, sine intentione progrediendi ad ipsam operis executionem: *Desideria* autem ferantur in objectum, seu in rem desideratam ut absentem (*Desiderium* enim est de bono absente, ut inquit Aristoteles) simulque tendant in executionem operis, si adsit facultas. Hanc generalem doctrinam ad propositum applicando, sic

Quomodo differat à Delectatione morosa?

Delectationes morosæ, & venereæ, &

11. CONCL. I. *Delectationes morosæ venereæ* sunt illæ, quæ ex rebus obscænis cogitatione, vel imaginatione apprehensis, cum pleno & deliberato voluntatis consensu percipiuntur, quamvis nulla

nulla subicit voluntas rem illam turpem, v. g. actum fornicationis, opere complendi. *Contra Desideria illicita venerea sunt illa, per quæ quis ipsum actum obscænum opere externo perficere desiderat; utputa dum quis cupit virginem deflorare, sive deinde media opportuna ad id opere perficiendum inquirat, sive non, dummodò id deliberatè desideret facere, si facultas adesset.* Ita in re communis.

Desideria venerea, quid,

12. Et quidem tam Delectationem, quàm Desiderium illicitum in materia venerea, esse peccatum mortale, si ad sit perfecta deliberatio, & consensus voluntatis, certum est inter Doctores; & patet tum ex nono Præcepto Decalogi, tum ex cit illo Salvatoris, Matth. 5. *Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam moechatus est in corde suo.* Ut tamen aliæ nonnullæ difficultates breviter explicentur, hinc.

Et quale peccatum?

13. Quæritur I. An cogitationis peccatum pertineat ad eandem speciem, ad quam peccatum operis? Resp. affirmative cum Lessio lib. 4. de just. & jure, n. 122. & communi aliorum. Ratio est: quia in consensu Delectationis, est tacita approbatio operis. Hinc Delectatio ex cogitatione fornicationis concepta, pertinet ad speciem fornicationis; & quæ ex cogitatione peccati contra naturam, pertinet ad speciem peccati contra naturam: quæ verò ex imaginaria occisione inimici, spectat ad speciem homicidij; & quæ ex phantasia indebitæ excellentiæ concipitur, ad speciem superbiæ. Et quoad hoc conveniunt Doctores passim.

Cogitationis peccatum pertinet ad speciem, ad quam peccatum operis.

14. Quæritur II. An, si actus exterior ob speciales circumstantias speciem peccati mutantem, plures in se continet malitias, eas omnes contrahat peccatum cogitationis? Resp. cum communi Doctorum, hic esse distinguendum inter Delectationes morosas, ac Desideria illicita.

Peccatum cogitationis: an contrahat speciales malitias circumstantiarum actus exteriori?

15. Et quidem, si quis simpliciter ac præcisè se oblectet cogitatione morosâ peccati carnalis cum muliere, quæ ipsi est consanguinea, vel Deo per votum Castitatis sacra, aut conjugata, eò quòd sit pulchra, ac proinde objectum Delectationis venereæ, non verò, quatenus est conjugata & c. is committit unum simplex peccatum mortale internæ Delectationis venereæ morosæ contra virtutem Temperantiæ, & Castitatis. Ita Layman lib. 1. n. 3. cap. 6. num. 15. Lessius loc. cit. n. 123. & plures alij, quos allegant, quamvis nonnulli contradicant.

Negatur hoc: quod Delectationes morosas.

16. Secus est dicendum de Desiderio illicito, quod quis desiderat (vel proponit fornicari, aut peccare carnaliter cum tali

Affirmatur: quod Desideria illicita.

foemina, quam alterius uxorem, personam sacram, vel consanguineam esse non ignorat: nam tunc ejusmodi circumstantia pravo Desiderio, seu proposito, specialem addit malitiam peccati.

Disparitas
inter hæc,

17. Ratio diversitatis inter hunc, & priorem casum est: quia Desideria illicita tendunt in ipsam actionem externam, eandem desiderando perficere, si possent; ergo & eandem cum ipsa actione externa habent malitiam. Delectationes verò morosæ sistant præcisè in complacentia carnali (juxta casum positum) sequestrantes reliquam malitiam, quæ in actione reperitur ratione circumstantiæ conjugij, voti, vel consanguinitatis annexa.

An quis
peccet, tem-
pore jejuniij
morosè se
delectando
in esu car-
nium?

18. Si dicas. Ergo pariter quis peccabit tempore jejuniij Quadragesimalis delectando se morosè in cogitatione esus carniium; cum de hac, & de Delectatione morosa venerea, videatur esse eadem ratio. Resp. negando consequentiam, & paritatem. Disparitas est: quia Delectatio morosa venerea versatur circa objectum ex se & intrinsecè malum, causatque naturaliter inordinatam corporis commotionem, ac libidinosam pruriginem, quæ disponit ad pollutionem; unde & ipsa illicita est, ac Lege naturali prohibita. Secus est de simplici imaginatione esus carniium tempore jejuniij, seclusâ voluntate, sive consensu contra præceptum pro tali tempore vescendi carniibus prohibitis: siquidem pro illo tempore esus carniium non Jure Naturæ, sed solâ lege positivâ Ecclesiasticâ prohibitus est: simulque prohibetur solâ actio externa esus carniium, necnon & voluntas comedendi ipsas tempore vetito; non autem inhietur ipsa interior delectatio circa esum ipsarum, seclusâ aliâ pravâ voluntate carnes comedendi tempore vetito. Verum quidem est, in hujusmodi cogitationibus sæpè contingere peccatum veniale, dum superflua in ipsis quæritur Delectatio.

THEO.